

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

28. dubna 2022*

„Řízení o předběžné otázce – Celní unie – Nároky na vrácení peněžních částek vybraných členským státem v rozporu s unijním právem nebo na vyplacení peněžních částek odepřených členským státem v rozporu s unijním právem – Antidumpingové clo, dovozní clo, vývozní náhrady a peněžité sankce – Pojem ‚porušení unijního práva‘ – Nesprávný výklad nebo použití tohoto práva – Konstatování porušení uvedeného práva unijním soudem nebo vnitrostátním soudem – Nárok na výplatu úroků – Období, za které se tyto úroky vyplácejí“

Ve spojených věcech C-415/20, C-419/20 a C-427/20,

jejichž předmětem jsou tři žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podané rozhodnutími Finanzgericht Hamburg (finanční soud v Hamburku, Německo) ze dne 20. srpna 2020 a ze dne 1. září 2020, došlými Soudnímu dvoru ve dnech 7., 8. a 10. září 2020, v řízeních

Gräfendorfer Geflügel- und Tiefkühlfeinkost Produktions GmbH (C-415/20),

**F. Reyher Nchfg. GmbH & Co. KG vertr. d. d. Komplementärin Verwaltungsgesellschaft
F. Reyher Nchfg. mbH (C-419/20)**

proti

Hauptzollamt Hamburg (C-415/20 a C-419/20),

a

Flexi Montagetechnik GmbH & Co. KG

proti

Hauptzollamt Kiel (C-427/20),

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení A. Prechal, předsedkyně senátu, J. Passer (zpravodaj), F. Biltgen, N. Wahl
a M. L. Arastey Sahún, soudci,

generální advokátka: T. Čapeta,

* Jednací jazyk: němčina.

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Gräfendorfer Geflügel- und Tiefkühlfeinkost Produktions GmbH M. Niestedtem a K. Göckem, Rechtsanwälte,
- za F. Reyher Nchfg. GmbH & Co. KG vertr. d. d. Komplementärin Verwaltungsgesellschaft F. Reyher Nchfg. mbH S. Pohlem a J. Sparrem, Rechtsanwälte,
- za Flexi Montagetechnik GmbH & Co. KG H. Bleierem, Rechtsanwalt,
- za nizozemskou vládu původně M. K. Bulterman, M. L. Noort a J. M. Hoogveldem, poté M. Bulterman a M. Hoogveldem, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi R. Pethkem a M. Salykovou, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 13. ledna 2022,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu zásad unijního práva týkajících se vrácení peněžních částek, které členské státy vybraly v rozporu s unijním právem, jakož i výplaty odpovídajících úroků.
- 2 Tyto žádosti byly předloženy v rámci tří sporů, z nichž první byl veden mezi společností Gräfendorfer Geflügel- und Tiefkühlfeinkost Produktions GmbH (dále jen „Gräfendorfer“) a Hauptzollamt Hamburg (hlavní celní úřad v Hamburku, Německo), druhý mezi společností F. Reyher Nchfg. GmbH & Co. KG vertr. d. d. Komplementärin Verwaltungsgesellschaft F. Reyher Nchfg. mbH (dále jen „Reyher“) a uvedeným celním úřadem, a třetí mezi společností Flexi Montagetechnik GmbH & Co. KG (dále jen „Flexi Montagetechnik“) a Hauptzollamt Kiel (hlavní celní úřad v Kielu, Německo) ve věci návrhů znějících jednak na vrácení peněžních částek, které tyto jednotlivé společnosti z různého titulu uhradily dvěma uvedeným hlavním celním úřadům, a jednak na výplatu odpovídajících úroků.

Právní rámec

Unijní právo

Celní právní předpisy

3 Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. 1992, L 302, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307, dále jen „celní kodex Společenství“), bylo zrušeno a nahrazeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (Úř. věst. 2013, L 269, s. 1, dále jen „celní kodex Unie“).

4 Článek 236 odst. 1 celního kodexu Společenství mimo jiné stanovil:

„Dovozní nebo vývozní clo se vrátí, jestliže se zjistí, že v době, kdy bylo zapláceno, nebyla jeho částka dlužná ze zákona [...]

[...]“

5 Článek 241 tohoto kodexu mimo jiné uváděl:

„Pokud celní orgány vrátí dovozní nebo vývozní clo nebo úvěrový úrok či úrok z prodlení vybraný při zaplacení cla, nejsou povinny platit úroky. Úrok však musí být zaplacen, jestliže

- rozhodnutí o vyhovění žádosti o vrácení cla nebylo vykonáno do tří měsíců od jeho přijetí,
- tak stanoví vnitrostátní předpisy.

[...]“

6 Článek 116 celního kodexu Unie, nadepsaný „Obecná ustanovení“, zní následovně:

„1. Jsou-li splněny podmínky stanovené v tomto oddíle částky dovozního nebo vývozního cla se vracejí nebo promíjejí z kteréhokoliv z těchto důvodů:

a) přeplatky na částkách dovozního nebo vývozního cla;

[...]

c) chyba ze strany příslušných orgánů;

[...]

6. Pokud celní orgány clo vrátí, nejsou povinny platit úrok.

Úrok však musí být zaplacen, jestliže rozhodnutí o vrácení cla nebylo provedeno do tří měsíců ode dne přijetí tohoto rozhodnutí, s výjimkou případů, kdy nedodržení lhůty bylo mimo kontrolu celních orgánů.

V takových případech se úrok platí od data uplynutí tříměsíční lhůty do doby, než je clo vráceno.
[...]

[...]“

Právní úprava týkající se vývozních náhrad pro zemědělské produkty

7 Nařízení Komise (ES) č. 800/1999 ze dne 15. dubna 1999, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu vývozních náhrad pro zemědělské produkty (Úř. věst. 1999, L 102, s. 11; Zvl. vyd. 03/25, s. 129), na které odkazuje předkládající soud, bylo zrušeno a nahrazeno nařízením Komise (ES) č. 612/2009 ze dne 7. července 2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu vývozních náhrad pro zemědělské produkty (Úř. věst. 2009, L 186, s. 1).

8 Článek 51 odst. 1 nařízení č. 800/1999 mimo jiné uváděl:

„Pokud je zjištěno, že, co se týče vývozní poskytnutí vývozní náhrady, vývozce požádal o náhradu vyšší, než je použitelná náhrada, je splatnou náhradou pro daný vývoz náhrada pro skutečný vývoz, snížená o částku odpovídající:

- a) polovině rozdílu mezi požadovanou náhradou a náhradou použitelnou na skutečný vývoz;
- b) dvojnásobku rozdílu mezi požadovanou náhradou a použitelnou náhradou, pokud vývozce úmyslně dodal nepravdivé údaje.

[...]“

9 Článek 48 odst. 1 nařízení č. 612/2009 přebírá ustanovení, která byla předtím zahrnuta v čl. 51 odst. 1 nařízení č. 800/1999.

Německé právo

Daňový zákoník

10 Abgabenordnung (daňový zákoník) (BGBl. 2002 I, s. 3866), ve znění použitelném na spory v původním řízení (dále jen „daňový zákoník“), v § 1, nadepsaném „Oblast působnosti“, stanoví:

„1. Tento zákon platí pro všechny daně, včetně vrácení daní, jež jsou upraveny spolkovým právem nebo unijním právem, pokud je spravují spolkové finanční orgány nebo finanční orgány spolkových zemí. Tento zákon se použije pouze tehdy, nestanoví-li unijní právo jinak.

[...]

3. Na vedlejší daňová plnění se ustanovení tohoto zákona použijí obdobně, nestanoví-li unijní právo jinak. [...]“

- 11 Ustanovení § 3 tohoto zákoníku, nadepsané „Daň a příslušenství daně“, mimo jiné stanoví:
- „1. Daně jsou peněžitým plněním, které není protiplněním za konkrétní plnění a které územně správní celek ukládá za účelem získání příjmů všem, kterých se týká zákonem stanovená daňová povinnost; [...]
- [...]
3. Dovozní a vývozní clo podle čl. 5 bodů 20 a 21 celního kodexu Unie jsou daněmi ve smyslu tohoto zákona. [...]
4. Příslušenstvím daně se rozumí:
- [...]
- 4) úroky stanovené v § 233 až 237 tohoto zákoníku [...],
- [...]
- 8) úroky z dovozního a vývozního cla podle čl. 5 bodů 20 a 21 celního kodexu Unie,
- [...]“
- 12 Ustanovení § 37 uvedeného zákoníku, nadepsané „Nároky vyplývající z povinnosti k dani“, stanoví:
- „1. Nároky vyplývající z povinnosti k dani zahrnují výběr daně od osoby povinné k dani, vrácení daně, [...] příslušenství daně, náhradu podle odstavce 2, jakož i vrácení daně stanovené zvláštními daňovými zákony.
2. Byla-li daň, daňový odpočet, [...] nebo příslušenství daně zaplacený nebo vráceny bez právního důvodu, má osoba, na jejíž účet se platba uskutečnila, vůči příjemci plnění nárok na vrácení zaplacené nebo vrácené částky. [...]“
- 13 Ustanovení § 233 téhož zákoníku, nadepsané „Zásada“, stanoví:
- „Nároky vyplývající z daňové povinnosti (§ 37) se úročí pouze tehdy, stanoví-li tak zákon. [...]“
- 14 Ustanovení § 236 daňového zákoníku, nadepsané „Soudní úroky z dlužných částek“, zní následovně:
- „1. Pokud je daň snížena nebo vrácena na základě pravomocného soudního rozhodnutí nebo v návaznosti na takové rozhodnutí, úročí se částka, jež má být vrácena, za podmínek podle odstavce 3 ode dne předložení věci soudu až do dne jejího vyplacení. Pokud je částka, která má být vrácena, vyplacena až po předložení věci soudu, přirůstají úroky ode dne odvedení platby.
- [...]“

Zákon o provádění společné organizace trhů a přímých plateb

- 15 Gesetz zur Durchführung der gemeinsamen Marktorganistionen und der Direktzahlungen (Marktorganistionsgesetz) (zákon, kterým se provádí společná organizace trhu a přímých plateb) ze dne 7. listopadu 2017 (BGBl. 2017 I, s. 3746), ve znění použitelném na spor v původním řízení ve věci C-415/20 (dále jen „Marktorganistionsgesetz“), v § 6, nadepsaném „Zvýhodnění“, stanoví:

„1. Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft [(spolkové ministerstvo pro výživu a zemědělství, Německo)] je oprávněno přijímat [...] prostřednictvím nařízení, která nepodléhají schválení Bundesrat [(Spolková rada, Německo)], je-li to nezbytné k provedení

- 1) ustanovení a akty [...] týkající se produktů, které jsou předmětem společné organizace trhů [...], pokud jde o
a) vývozní náhrady

[...]

procesní ustanovení, jakož i ustanovení upravující podmínky a výši těchto zvýhodnění za předpokladu, že jsou určité, určitelné nebo vymezené [...]

[...]“

- 16 Ustanovení § 14 tohoto zákona, nadepsané „Úroky“, zní:

„1. Částky splatné z titulu vrácení zvýhodnění nebo porušení jiné povinnosti se úročí základní úrokovou sazbou zvýšenou o pět procentních bodů ode dne jejich splatnosti. [...]

2. Částky splatné v souvislosti se zvýhodněními nebo v rámci intervencí se úročí ode dne, kdy byla věc předložena soudu v souladu s § 236, 238 a 239 [daňového zákoníku]. Z jiných důvodů povinnost zaplatit úroky nevzniká.“

Spory v původním řízení a předběžné otázky

Věc C-415/20

- 17 Gräfendorfer je společnost usazená v Německu, která vyváží jatečně upravená těla drůbeže do třetích zemí.
- 18 Hlavní celní úřad v Hamburku odmítl společnosti Gräfendorfer vyplatit vývozní náhrady pro jatečně upravená těla drůbeže, která vyvezla do třetích zemí mezi lednem a červnem 2012, z důvodu, že tato jatečně upravená těla drůbeže neměla „obvyklou obchodní jakost“ ve smyslu unijní právní úpravy vývozních náhrad pro zemědělské produkty, neboť nebyla beze zbytku oškubaná nebo obsahovala příliš mnoho drobů. Hlavní celní úřad v Hamburku společnosti Gräfendorfer rovněž uložil peněžitou sankci, jelikož požádala o vyšší vývozní náhradu, než na jakou měla nárok. Společnost Gräfendorfer podala odvolání v rámci autoremedury proti uvedenému zamítavému rozhodnutí a další stížnost proti uloženému peněžitému trestu.

- 19 Finanzgericht Hamburg (finanční soud v Hamburku, Německo) později v rámci žalob podaných dvěma jinými společnostmi než společností Gräfendorfer rozhodl, že existence malého množství peří a určitého množství drobů na jatečně upravených tělech drůbeže není ve světle rozsudku ze dne 24. listopadu 2011, Gebr. Stolle a Doux Geflügel (C-323/10 až C-326/10, EU:C:2011:774), překážkou pro poskytnutí vývozní náhrady pro tyto produkty.
- 20 Vzhledem k tomuto rozsudku se hlavní celní úřad v Hamburku rozhodl přiznat společnosti Gräfendorfer vývozní náhrady, které požadovala, a vrátit jí peněžitou sankci, která jí byla uložena.
- 21 Dopisem ze dne 16. dubna 2015 požádala společnost Gräfendorfer tento hlavní celní úřad o vyplacení úroků jak z uvedených vývozních náhrad, tak i z peněžité sankce za celá období, během nichž jí byla protiprávně odňata možnost disponovat příslušnými peněžními částkami. Uvedený hlavní celní úřad tuto žádost zamítl a poté zamítl i odvolání v rámci autoremedury podané společností Gräfendorfer proti zamítnutí této žádosti.
- 22 Dne 23. května 2018 podala společnost Gräfendorfer žalobu k předkládajícímu soudu, na jejíž podporu v podstatě tvrdí, že unijní právo přiznává každému adresátovi veřejné správy, kterému vnitrostátní orgán v rozporu s unijním právem odmítl vyplatit nebo uložil zaplatit jakoukoliv peněžní částku, nárok požadovat kromě vyplacení nebo vrácení této peněžní částky také úroky za celé období, během něhož nebyla uvedená peněžní částka k dispozici.
- 23 Finanzgericht Hamburg (finanční soud v Hamburku) v předkládacím rozhodnutí na prvním místě uvádí, že žádné ustanovení unijního práva nebo vnitrostátního práva použitelného na spor v původním řízení neumožňuje vyhovět žádosti o vyplacení úroků podané společností Gräfendorfer, a že výsledek tohoto aspektu sporu tedy závisí na tom, zda lze tuto žádost posuzovat z hlediska zásad stanovených Soudním dvorem v rámci jeho judikatury týkající se vracení peněžních částek vnitrostátními orgány veřejné správy jako žádost o peněžní částku, jejíž zaplacení bylo adresátům veřejné správy uloženo v rozporu s unijním právem.
- 24 Na druhém místě předkládající soud poukazuje na to, že z této judikatury vyplývá, že unijní právo přiznává adresátům veřejné správy právo získat od příslušných vnitrostátních orgánů zpět nejen jakoukoliv daň, poplatek, dávku nebo clo, které zaplatili v rozporu s unijním právem, nýbrž i náhradu ve formě úroků za ztrátu způsobenou nedostupností částky této daně, poplatku, dávky nebo cla za celé období, během něhož nebyla tato částka k dispozici (rozsudky ze dne 19. července 2012, Littlewoods Retail a další, C-591/10, EU:C:2012:478, ze dne 27. září 2012, Zuckerfabrik Jülich a další, C-113/10, C-147/10 a C-234/10, EU:C:2012:591, a ze dne 18. dubna 2013, Irimie, C-565/11, EU:C:2013:250). Předkládající soud však připomíná, že jedna z peněžních částek dotčených ve věci v původním řízení představuje nikoliv daň, poplatek, dávku nebo clo, nýbrž peněžitou sankci (rozsudek ze dne 11. července 2002, Käserei Champignon Hofmeister, C-210/00, EU:C:2002:440).
- 25 Podle předkládajícího soudu lze mít důvodnou pochybnost o tom, zda taková peněžité sankce musí být považována za zaplacenou v rozporu s unijním právem ve smyslu uvedené judikatury. K vrácení odpovídající částky ze strany dotčeného vnitrostátního orgánu totiž nedošlo poté, co vnitrostátní soud zrušil nebo Soudní dvůr prohlásil za neplatný akt nebo akty vnitrostátního práva nebo unijního práva, na jejichž základě byla tato peněžité sankce uložena, nýbrž v návaznosti na rozsudek, v němž Soudní dvůr v rámci rozhodnutí o předběžné otázce vyložil unijní právo způsobem, který neodpovídá výkladu, který uvedený vnitrostátní orgán podal dříve a z něhož vycházel při ukládání uvedené peněžité sankce. Předkládající soud má tudíž za to, že je nezbytné se v této věci obrátit na Soudní dvůr, přičemž se zároveň přiklání k názoru, že v případě,

kdy vnitrostátní orgán uloží adresátovi veřejné správy peněžitou sankci na základě nesprávného výkladu unijního práva, je třeba mít za to, že tato peněžité sankce byla v rozporu s unijním právem, a tudíž že vrácení odpovídající částky musí vést k vyplacení úroků za celou dobu, po kterou tento adresát veřejné správy nemohl s uvedenou částkou disponovat.

- 26 Na třetím místě Finanzgericht Hamburg (finanční soud v Hamburku) uvádí, že v případě neexistence ustanovení unijního práva upřesňujícího podmínky, za nichž výplata vývozních náhrad s prodlením a vrácení takové peněžité sankce, jako je sankce dotčená ve věci v původním řízení, musí vést k vyplacení úroků, je třeba mít za to, že tato otázka spadá do oblasti vnitrostátního práva každého členského státu. Německé právo přitom nekvalifikuje vyplacení úroků jako obecnou zásadu, ale stanoví toto vyplacení úroků pouze v přesně vymezených případech, mezi něž spor v původním řízení nespadá. Ustanovení, která německé právo obsahuje, zejména ustanovení Marktorganisationsgesetz, totiž jednak uvádějí, že adresát veřejné správy má nárok obdržet výplatu úroků z vývozních náhrad v případě, že podal žalobu k soudu proti rozhodnutí, kterým mu příslušný vnitrostátní orgán protiprávně odmítl poskytnout tyto náhrady, avšak nikoliv v případě, kdy tento adresát veřejné správy podal proti takovému rozhodnutí pouze odvolání v rámci autoremedury, obdobně jako to učinila společnost Gräfendorfer. Úroky nejsou stanoveny ani v případě vrácení neoprávněné peněžité sankce. Kromě toho, a to i v případě, že uvedený adresát veřejné správy podal žalobu k soudu, je výplata úroků stanovena až ode dne podání této žaloby, a nikoli ode dne, kdy bylo přijato rozhodnutí příslušného orgánu.
- 27 Předkládající soud si však klade otázku, zda tato ustanovení, v jejichž důsledku je adresát veřejné správy, jemuž byly vývozní náhrady poskytnuty s prodlením poté, co mu byly protiprávně odeprény, a kterému byla neprávem uložena peněžité sankce, zcela nebo zčásti zbaven nároku na náhradu, kterou by mohl uplatnit z důvodu nedostupnosti odpovídajících částek ve formě výplaty úroků, jsou v souladu s požadavkem efektivit, který ohraničuje procesní autonomii členských států.
- 28 Za těchto okolností se Finanzgericht Hamburg (finanční soud v Hamburku) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Platí povinnost vrátit poplatky vybrané v rozporu s unijním právem včetně úroků, kterou členským státům stanoví unijní právo, i v případech, kdy důvodem jejich vrácení není rozpor jejich právního základu s unijním právem konstatovaný ze strany Soudního dvora, nýbrž výklad (pod)položky kombinované nomenklatury [zahrnuté příloze I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 ze dne 23. července 1987 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku (Úř. věst. 1987, L 256, s. 1)] podaný Soudním dvorem?
- 2) Lze zásady upravující v unijním právu nárok na úroky, který založil Soudní dvůr ve své judikatuře, přenést i na vyplacení vývozních náhrad, které vnitrostátní orgán odmítl v rozporu s unijním právem vyplatit?“

Věc C-419/20

- 29 Reyher je společnost usazená v Německu, která v letech 2010 a 2011 dovážela do Evropské unie spojovací prostředky od společnosti usazené v Indonésii, která je dceřinou společností jiné společnosti usazené v Číně.

- 30 Hlavní celní úřad v Hamburku měl za to, že tyto spojovací prostředky musí být považovány za výrobky pocházející z Číny, a z toho důvodu musí při dovozu do Unie podléhat antidumpingovému clu zavedenému nařízením Rady (ES) č. 91/2009 ze dne 26. ledna 2009 o uložení konečného antidumpingového cla na dovoz některých spojovacích prostředků ze železa nebo oceli pocházejících z Čínské lidové republiky (Úř. věst. 2009, L 29, s. 1). V důsledku toho se hlavní celní úřad v Hamburku rozhodl uložit společnosti Reyher povinnost zaplatit toto antidumpingové clo.
- 31 Společnost Reyher, která uvedené antidumpingové clo zaplatila, podala proti tomuto rozhodnutí žalobu k Finanzgericht Hamburg (finanční soud v Hamburku).
- 32 V rozhodnutí ze dne 3. dubna 2019 měl uvedený soud za to, že antidumpingové clo uložené společnosti Reyher nebylo dlužné ze zákona, jelikož hlavní celní úřad v Hamburku neprokázal, že spojovací prostředky, které do Unie dovezla tato společnost, pocházely z Číny.
- 33 V květnu 2019 tento hlavní celní úřad vrátil částku dotčeného antidumpingového cla společnosti Reyher. Avšak odmítl jí vyplátit úroky z této částky za období ode dne zaplacení tohoto cla do data jeho vrácení, a poté zamítl odvolání v rámci autoremedury podané dotyčnou společností proti tomuto odmítnutí.
- 34 Dne 10. února 2020 podala společnost Reyher žalobu k Finanzgericht Hamburg (finanční soud v Hamburku), na jejíž podporu v podstatě tvrdí, že z rozsudku ze dne 18. ledna 2017, Wortmann (C-365/15, EU:C:2017:19), vyplývá, že adresát veřejné správy, kterému vnitrostátní orgán uložil antidumpingové clo v rozporu s unijním právem, má nárok nejen na vrácení částky tohoto antidumpingového cla, nýbrž i na úroky z této částky za celé období ode dne, kdy bylo clo zaplacené, do dne, kdy bylo vráceno. Kromě toho společnost Reyher tvrdí, že je třeba mít za to, že k zaplacení antidumpingového cla došlo v rozporu s unijním právem, a to nejen v případě, že Soudní dvůr prohlásil nařízení, kterým bylo toto clo uloženo, za neplatné, jak to učinil v uvedeném rozsudku, ale také v případě, kdy vnitrostátní soud konstatuje, že vnitrostátní orgán uplatnil toto nařízení nesprávně tím, že na jeho základě uložil adresátovi veřejné správy antidumpingové clo neprávem, jako je tomu v projednávané věci.
- 35 Finanzgericht Hamburg (finanční soud v Hamburku) v předkládacím rozhodnutí na prvním místě nejprve uvádí, že z čl. 236 odst. 1 daňového zákoníku vyplývá, že adresát veřejné správy, který podal žalobu proti rozhodnutí, kterým mu bylo uloženo zaplatit antidumpingové clo, má v případě, že se ukáže, že tato platba nebyla dlužná ze zákona, nárok na vyplacení úroků z částky dotčeného cla za období ode dne zahájení řízení u soudu do dne vrácení této částky. Dále má předkládající soud za to, že článek 241 celního kodexu Společenství, jak jej vyložil Soudní dvůr v rozsudku ze dne 18. ledna 2017, Wortmann (C-365/15, EU:C:2017:19), nebrání použití uvedeného ustanovení daňového zákoníku. Konečně má předkládající soud za to, že článek 116 celního kodexu Unie, který nahradil článek 241 celního kodexu Společenství a je formulován odlišně od tohoto článku, se na spor v původním řízení nepoužije.
- 36 Na druhém místě předkládající soud uvádí, že žádné ustanovení unijního práva nebo vnitrostátního práva použitelného na tento spor neumožňuje vyhovět žádosti o vyplacení úroků, kterou podala společnost Reyher, za období ode dne, kdy se hlavní celní úřad v Hamburku rozhodl uložit jí povinnost zaplatit antidumpingové clo, do dne, kdy proti tomuto rozhodnutí podala žalobu k soudu.

- 37 Na třetím a posledním místě se předkládající soud táže, zda judikatura Soudního dvora umožňuje vyhovět této žádosti pro dotčené období. V tomto ohledu předkládající soud zejména uvádí, že z rozsudku ze dne 19. července 2012, Littlewoods Retail a další, (C-591/10, EU:C:2012:478), podle všeho vyplývá, že pokud vnitrostátní orgán uložil adresátovi veřejné správy povinnost zaplatit clo nesprávným uplatněním aktu nebo ustanovení unijního práva a vnitrostátní soud konstatoval takové porušení unijního práva, má tento adresát veřejné správy nárok nejen na vrácení částky nesprávně zaplaceného cla, ale také na vyplacení úroků z této částky za celé období od data jejího uhrazení do data jejího vrácení. Předkládající soud kromě toho uvádí, že důvodem existence tohoto rozsudku a judikatury, v jejímž rámci se podle všeho nachází, je obnovit stav, ve kterém by se takový adresát veřejné správy nacházel, kdyby nedošlo k porušení unijního práva, tím, že je mu umožněno získat zpět celou částku, kterou by měl k dispozici, kdyby k této protiprávnosti nedošlo.
- 38 Za těchto okolností se Finanzgericht Hamburg (finanční soud v Hamburku) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Jedná se o porušení unijního práva jakožto podmínku pro nárok na úroky plynoucí z unijního práva, kterou ve své judikatuře vymezil Soudní dvůr, i tehdy, pokud vnitrostátní orgán stanoví clo na základě unijního práva, avšak následně vnitrostátní soud konstatuje, že nejsou splněny konkrétní podmínky pro jeho výběr?“

Věc C-427/20

- 39 Flexi Montagetechnik je společnost usazená v Německu, která do Unie dovážela hákové karabiny určené k použití při výrobě vodítek na psy.
- 40 Hlavní celní úřad v Kielu měl za to, že tyto karabiny spadají pod jiné číslo kombinované nomenklatury v příloze I nařízení č. 2658/87 než karabiny deklarované společností Flexi Montagetechnik, a že by proto měly podléhat vyššímu dovoznímu clu, než jaké platí společnost Flexi Montagetechnik. Hlavní celní úřad v Kielu se proto rozhodl v tomto rozsahu upravit výši dotčených dovozních cel.
- 41 Vzhledem k tomu, že společnost Flexi Montagetechnik uhradila rozdíl mezi původně zaplaceným dovozním clem a částkou, která vyplynula z této úpravy, zahájila v září 2014 soudní řízení, které v konečném důsledku vedlo Bundesfinanzhof (Spolkový finanční soud, Německo) k vydání rozsudku ze dne 20. června 2017, kterým rozhodl, že dotčené karabiny spadají pod číslo, které tato společnost deklarovala, a v důsledku toho zrušil akty, kterými hlavní celní úřad v Kielu upravit částku příslušného dovozního cla.
- 42 Tento hlavní celní úřad tak společnosti Flexi Montagetechnik vrátil rozdíl mezi částkou dovozního cla, kterou tato společnost zaplatila původně, a částkou, kterou zaplatila po úpravě tohoto cla. Naproti tomu hlavní celní úřad v Kielu odmítl společnosti Flexi Montagetechnik vyplatit úroky z tohoto rozdílu za období od data zaplacení tohoto cla do data jeho částečného vrácení a poté zamítl odvolání v rámci autoremedury podané proti tomuto zamítnutí.
- 43 Společnost Flexi Montagetechnik podala proti uvedenému zamítavému rozhodnutí žalobu k soudu, v důsledku čehož jí uvedený hlavní celní úřad vyplatil úroky za období od data, kdy zahájila soudní řízení uvedené v bodě 41 tohoto rozsudku, do dne, kdy jí vrátil rozdíl mezi částkou dovozního cla, kterou uhradila původně, a částkou, kterou uhradila po úpravě tohoto cla.

- 44 Finanzgericht Hamburg (finanční soud v Hamburku), který rozhoduje o této žalobě, si v předkládacím rozhodnutí klade otázku, zda společnost Flexi Montagetechnik může v případě neexistence ustanovení sekundárního unijního práva nebo vnitrostátního práva v tomto ohledu vyvodit z judikatury Soudního dvora nárok na vyplacení úroků z částky, kterou po ní celní správa v rozporu s unijním právem požadovala, za období od data uhrazení této částky do dne, kdy dotyčná společnost zahájila uvedené soudní řízení.
- 45 Úvahy, které tento předkládající soud v této věci rozvíjí, v podstatě odpovídají úvahám, na nichž stojí jeho předkládací rozhodnutí ve věci C-419/20, jak jsou shrnuty v bodech 35 až 37 tohoto rozsudku.
- 46 Za těchto okolností se Finanzgericht Hamburg (finanční soud v Hamburku) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Jedná se o porušení unijního práva jakožto podmínku pro nárok na úroky plynoucí z unijního práva, kterou ve své judikatuře vymezil Soudní dvůr, i tehdy, pokud vnitrostátní orgán stanoví clo v rozporu s platnými ustanoveními unijního práva a toto porušení konstatuje vnitrostátní soud?“

Řízení před Soudním dvorem

- 47 Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 9. října 2020 byly věci C-415/20, C-419/20 a C-427/20 spojeny pro účely písemné části řízení.
- 48 Rozhodnutím Soudního dvora ze dne 27. dubna 2021 byly rovněž spojeny pro účely ústní části řízení a rozsudku, který bude vydán.

K předběžným otázkám

- 49 Jak vyplývá z vyjádření uvedených v předkládacích rozhodnutích, v nichž mají původ tři spojené věci, tak jak jsou shrnuty v bodech 23 až 27, 31 až 37 a 41 až 45 tohoto rozsudku, jednotlivé otázky položené Soudnímu dvoru se v několika bodech překrývají, a vyžadují z tohoto důvodu společné posouzení.
- 50 S ohledem na příslušné znění těchto jednotlivých otázek a na otázky, na nichž jsou založeny, jak vyplývají z těchto bodů, je třeba mít za to, že podstatou uvedených otázek předkládajícího soudu je, zda musí být zásady unijního práva týkající se nároků adresátů veřejné správy na vrácení peněžních částek, jejichž zaplacení jim bylo uloženo členským státem v rozporu s unijním právem, a na úroky z těchto peněžních částek vykládány v tom smyslu:
- zaprvé, že se použijí v případě, že dotčené peněžní částky odpovídají jednak vývozním náhradám, které byly poskytnuty adresátovi veřejné správy s prodlením poté, co mu byly v rozporu s unijním právem odepřeny, a jednak peněžité sankci, která byla uložena tomuto adresátovi veřejné správy z důvodu tohoto rozporu;
 - zadruhé, že se použijí v případě, že z rozhodnutí Soudního dvora nebo z rozhodnutí vnitrostátního soudu vyplývá, že platba vývozních náhrad, peněžité sankce, antidumpingového cla nebo dovozního cla byla vnitrostátním orgánem odepřena nebo uložena buď na základě nesprávného výkladu unijního práva, nebo na základě nesprávného použití tohoto práva, a

- zatřetí, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že v případě, že platba vývozních náhrad, peněžité sankce, antidumpingového cla nebo dovozního cla byla odepřena nebo uložena v rozporu s unijním právem, mají být úroky vyplaceny jednak pouze tehdy, pokud byla podána žaloba k soudu za účelem získání platby nebo vrácení dotčené peněžní částky, a jednak pouze za období od podání této žaloby do dne rozhodnutí příslušného soudu, a nikoliv za předchozí období.
- 51 V tomto ohledu je třeba na prvním místě uvést, že z ustálené judikatury Soudního dvora nejprve vyplývá, že každý adresát veřejné správy, kterému vnitrostátní orgán uložil povinnost zaplatit daň, clo nebo jiný poplatek v rozporu s unijním právem, má na základě unijního práva nárok získat od dotyčného členského státu příslušnou peněžní částku zpět [v tomto smyslu viz rozsudky Soudního dvora ze dne 9. listopadu 1983, *San Giorgio*, 199/82, EU:C:1983:318, bod 12; ze dne 8. března 2001, *Metallgesellschaft a další*, C-397/98 a C-410/98, EU:C:2001:134, bod 84, a ze dne 9. září 2021, *Hauptzollamt B (Fakultativní snížení daně)*, C-100/20, EU:C:2021:716, bod 26 a citovaná judikatura].
- 52 Kromě toho takový adresát veřejné správy má rovněž podle unijního práva nejen nárok získat nazpět od tohoto členského státu neoprávněně vybranou peněžní částku, nýbrž i úroky, které mají kompenzovat nedostupnost této částky [viz rozsudky ze dne 19. července 2012, *Littlewoods Retail a další*, C-591/10, EU:C:2012:478, body 24 až 26, a ze dne 9. září 2021, *Hauptzollamt B (Fakultativní snížení daně)*, C-100/20, EU:C:2021:716, body 26 a 27].
- 53 Takové nároky na vrácení peněžních částek, jejichž zaplacení uložil členský stát adresátovi veřejné správy v rozporu s unijním právem, a na vyplacení úroků z těchto částek, jsou výrazem obecné zásady vrácení protiprávně vybrané daně (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. září 2011, *Lady & Kid a další*, C-398/09, EU:C:2011:540, body 18, 20 a 26).
- 54 Vzhledem k obecné povaze zásady, jejíž jsou vyjádřením, je třeba mít za to, že se tyto dva nároky uplatní v případě, kdy peněžní částka, kterou členský stát zatížil adresáta veřejné správy, představuje peněžitou sankci uloženou neprávem na základě aktu unijního práva nebo ustanovení vnitrostátního práva přijatých tímto členským státem za účelem provedení takového aktu, jeho transpozice nebo zajištění jeho dodržování. Stejně jako daň, clo nebo jakýkoliv jiný poplatek uhrazený v rozporu s unijním právem musí být proto dotyčné osobě vrácena taková peněžité sankce a rovněž úroky určené k náhradě za nedostupnost odpovídající peněžní částky.
- 55 Z toho vyplývá, že se uvedená cla uplatní zejména na takovou peněžitou sankci, jako je sankce dotčená ve věci C-415/20, jejímž cílem je umožnit členským státům zajistit dodržování unijní právní úpravy týkající se vývozních náhrad pro zemědělské produkty, jak vyplývá z judikatury Soudního dvora, na kterou předkládající soud odkazuje (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne čtvrtek 11. července 2002, *Käserei Champignon Hofmeister*, C-210/00, EU:C:2002:440, body 40, 60 a 66).
- 56 Pokud jde dále o otázku, zda se nárok na výplatu úroků musí kromě toho uplatnit i v případě, že takové vývozní náhrady byly adresátovi veřejné správy, který požádal o jejich poskytnutí, vyplaceny s prodlením poté, co mu je příslušný vnitrostátní orgán v rozporu s unijním právem odepřel, je třeba uvést, že takový případ se vyznačuje tím, že dotčený adresát veřejné správy byl po určitou dobu zbaven peněžní částky odpovídající těmto vývozním náhradám z důvodu tohoto prodlení, které je samo o sobě důsledkem porušení unijního práva.

- 57 Tato situace je přitom srovnatelná se situací adresáta veřejné správy, který byl po určitou dobu zbaven peněžní částky odpovídající dani, clu, poplatku, nebo jinému odvodu, jehož zaplacení členský stát požadoval v rozporu s unijním právem, a který má z tohoto titulu nárok na vyplacení úroků, které mají nahradit nedostupnost této peněžní částky v souladu s judikaturou připomenutou v bodě 52 tohoto rozsudku.
- 58 Je tedy třeba *per analogiam* uznat, že v případě, že byly vývozní náhrady vyplaceny adresátovi veřejné správy s prodlením v rozporu s unijním právem, má tento adresát nárok na úroky jako náhradu za nedostupnost odpovídající peněžní částky.
- 59 Z bodů 51 až 58 tohoto rozsudku tak vyplývá, že zásady unijního práva týkající se nároků adresátů veřejné správy na vrácení peněžních částek, jejichž zaplacení jim bylo uloženo členskými státy v rozporu s unijním právem, jakož i vyplacení úroků z těchto peněžních částek, musí být vykládány v tom smyslu, že se použijí v případě, že dotčené peněžní částky odpovídají jednak vývozním náhradám, které byly tomuto adresátovi poskytnuty s prodlením poté, co mu byly v rozporu s unijním právem odepřeny, a jednak peněžité sankce, která byla tomuto adresátovi veřejné správy uložena z důvodu tohoto porušení.
- 60 Na druhém místě z ustálené judikatury Soudního dvora připomenuté v bodech 51 a 52 tohoto rozsudku vyplývá, že právě okolnost, že zaplacení daně, cla, poplatku nebo jiného odvodu uložil vnitrostátní orgán „v rozporu s unijním právem“, zakládá a odůvodňuje nárok adresátů veřejné správy, kteří bezdůvodně uhradili odpovídající peněžní částku, získat ji zpět od členského státu, který ji vybral, jakož i obdržet od něj úroky.
- 61 V tomto ohledu je třeba nejprve poznamenat, že předmětem takového porušení může být jakékoli pravidlo unijního práva, ať se jedná o ustanovení primárního, nebo sekundárního práva [viz rozsudky ze dne 9. listopadu 1983, San Giorgio, 199/82, EU:C:1983:318, bod 12; a ze dne 9. září 2021, Hauptzollamt B (Fakultativní snížení daně), C-100/20, EU:C:2021:716, bod 26], jakož i obecnou zásadu unijního práva [viz rozsudek ze dne 9. září 2021, Hauptzollamt B (Fakultativní snížení daně), C-100/20, EU:C:2021:716, bod 28].
- 62 Pokud jde dále o povahu tohoto porušení, z bodů 53 až 59 tohoto rozsudku vyplývá, že nároky na vrácení částek a vyplacení úroků, které adresáti veřejné správy vyvozují z unijního práva, jsou výrazem obecné zásady, jejíž uplatnění není omezeno na určitá porušení tohoto práva nebo vyloučeno v případě jiných porušení.
- 63 Z toho vyplývá, že těchto nároků se lze dovolávat nejen v případě, kdy vnitrostátní orgán uložil adresátovi veřejné správy povinnost zaplatit určitou peněžní částku v takové formě, jako je příspěvek, daň nebo antidumpingové clo, na základě unijního aktu, který se ukáže být protiprávní (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 27. září 2012, Zuckerfabrik Jülich a další, C-113/10, C-147/10 a C-234/10, EU:C:2012:591, body 65 a 69, jakož i ze dne 18. ledna 2017, Wortmann, C-365/15, EU:C:2017:19, body 34 a 37), nýbrž i v jiných případech.
- 64 Uvedených nároků se tak lze dovolávat zejména v případech, kdy je adresátovi veřejné správy uložena povinnost zaplatit daň na základě vnitrostátních právních předpisů, které se ukáží být v rozporu s ustanovením primárního nebo sekundárního unijního práva (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. března 2001, Metallgesellschaft a další, C-397/98 a C-410/98, EU:C:2001:134, body 82 až 84 a 96, a ze dne 15. října 2014, Nicula, C-331/13, EU:C:2014:2285, body 27 až 31), nebo také v případě, kdy se ukáže, že vnitrostátní orgán na základě nesprávného použití unijního práva, unijního aktu nebo vnitrostátní právní úpravy zajišťující provedení nebo transpozici

takového aktu uložil tomuto adresátovi veřejné správy povinnost zaplatit daň [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. července 2012, *Littlewoods Retail a další*, C-591/10, EU:C:2012:478, body 10, 11 a 34, a ze dne 9. září 2021, *Hauptzollamt B (Fakultativní snížení daně)*, C-100/20, EU:C:2021:716, body 25 až 36].

- 65 Z vyjádření předkládajícího soudu přitom vyplývá, že tři právní a skutkové situace, v souvislosti s nimiž se předkládající soud táže Soudního dvora, spadají pod posledně uvedený případ. Z těchto vyjádření totiž vyplývá, že pokud jde o věc C-415/20, dotyčný vnitrostátní orgán odmítl poskytnout adresátovi veřejné správy vývozní náhrady a uložil mu peněžitou sankci právě na základě nesprávného použití unijního práva, které pramenilo z nesprávného výkladu unijního práva. Stejně tak ve věcech C-419/20 a C-427/20 dotčené vnitrostátní orgány uložily adresátům veřejné správy antidumpingové clo a dovozní clo právě na základě nesprávného použití unijního práva, které pramenilo z nesprávného právního posouzení nebo nesprávného posouzení skutkového stavu.
- 66 Konečně z judikatury Soudního dvora vyplývá, že existenci porušení unijního práva, které zakládá nárok dotčeného adresáta veřejné správy na vrácení vybraných částek a úroky z těchto částek a v souvislosti s tím ukládá povinnost dotčenému členskému státu vrátit částku a vyplatit úroky, může konstatovat nejen unijní soud (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. ledna 2017, *Wortmann*, C-365/15, EU:C:2017:19, bod 37), který má jako jediný pravomoc zrušit unijní akt nebo konstatovat jeho neplatnost (rozsudky ze dne 22. října 1987, *Foto-Frost*, 314/85, EU:C:1987:452, body 15 až 20, a ze dne 6. října 2015, *Schrems*, C-362/14, EU:C:2015:650, bod 62), nýbrž i vnitrostátní soud, který má vyvodit důsledky z konstatování protiprávnosti nebo neplatnosti, které předtím učinil unijní soud (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. ledna 2017, *Wortmann*, C-365/15, EU:C:2017:19, bod 38), nebo konstatovat, že akt přijatý vnitrostátním orgánem je stížen vadou spočívající v nesprávném provedení unijního práva.
- 67 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že článek 19 SEU svěřuje odpovědnost za zajištění plného uplatňování unijního práva ve všech členských státech a soudní ochranu, kterou z tohoto práva mají adresáti veřejné správy nejen samotnému unijnímu soudu, nýbrž i vnitrostátním soudům, jejichž úkolem je ve spolupráci s ním zajistit dodržování práva při výkladu a provádění Smluv, jak připomněla generální advokátka v bodech 82 a 83 svého stanoviska.
- 68 Kromě toho mají tyto vnitrostátní soudy v případě pochybností o výkladu unijního práva v daném případě možnost nebo povinnost obrátit se na Soudní dvůr s žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce v souladu s článkem 267 SFEU, přičemž je třeba připomenout, že rozsudky v řízení o předběžné otázce týkající se výkladu vydané Soudním dvorem upřesňují a vysvětlují v případě potřeby smysl a dosah vykládaných pravidel unijního práva tak, jak musí nebo měla být chápána a používána od okamžiku, kdy vstoupilo v platnost (rozsudek ze dne 7. srpna 2018, *Hochtief*, C-300/17, EU:C:2018:635, bod 55).
- 69 Z bodů 59 až 68 tohoto rozsudku tedy vyplývá, že se zásady unijního práva týkající se nároků adresátů veřejné správy na vrácení peněžních částek, jejichž zaplacení jim bylo uloženo členským státem v rozporu s unijním právem, jakož i na vyplacení úroků z těchto částek, musí být vykládány v tom smyslu, že se obecně, aniž jsou dotčena podrobná pravidla pro uplatnění těchto nároků v konkrétním případě, použijí, pokud z rozhodnutí Soudního dvora nebo rozhodnutí vnitrostátního soudu vyplývá, že vnitrostátní orgán odmítl vyplatit vývozní náhrady, peněžitou sankci, antidumpingové clo nebo dovozní clo nebo je uložil na základě nesprávného výkladu unijního práva nebo nesprávného použití tohoto práva.

- 70 Na třetím a posledním místě je cílem nároku na úroky uvedeného v bodě 52 tohoto rozsudku, jak vyplývá z judikatury citované v uvedeném bodě, nahradit nedostupnost peněžní částky, již byl dotýčný adresát veřejné správy neoprávněně zbaven.
- 71 Tato náhrada může být provedena podle okolností způsobem, který stanoví příslušná unijní právní úprava, nebo pokud taková právní úprava neexistuje, podle pravidel, která se použijí podle vnitrostátního práva.
- 72 V projednávané věci, jak uvádí předkládající soud, se spory v původních řízeních ve věcech C-419/20 a C-427/20 týkají peněžních částek odpovídajícím nedlužnému cla. Vrácení tohoto cla se přitom do určité míry řídí právní úpravou přijatou unijním normotvůrcem, a sice právní úpravou použitelnou v oblasti cel, jak vyplývá z bodů 3 až 6 tohoto rozsudku. Naproti tomu spor v původním řízení ve věci C-415/20 se týká peněžních částek odpovídajících vývozním náhradám pro zemědělské produkty, které byly vyplaceny s prodlením, jakož i neprávem uložené peněžité sankce. Relevantní ustanovení unijní právní úpravy použitelné v této oblasti, uvedená v bodech 7 až 9 tohoto rozsudku, nestanoví mechanismus srovnatelný s mechanismem zavedeným pro nedlužná cla.
- 73 S ohledem na tuto rozdílnost okolností je třeba nejprve poznamenat, že z judikatury Soudního dvora vyplývá, že vrácení nedlužného cla, jak je stanoveno v čl. 236 odst. 1 celního kodexu Společenství, který je podle předkládajícího soudu použitelný *ratione temporis*, musí vést k vyplacení úroků (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. ledna 2017, Wortmann, C-365/15, EU:C:2017:19, body 36 až 38). Výjimka z této obecné zásady uvedená v článku 241 tohoto kodexu se kromě toho nepoužije v případě, kdy je jako v projednávané věci důvodem, proč není toto clo dlužné, okolnost, že bylo vybráno v rozporu s unijním právem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. ledna 2017, Wortmann, C-365/15, EU:C:2017:19, body 25 až 27). Jak uvedla generální advokátka v bodech 103 a 109 svého stanoviska, totéž platí pro výjimku uvedenou v čl. 116 odst. 6 celního kodexu Unie, který nyní v podstatě přebírá obsah článku 241 celního kodexu Společenství.
- 74 Za těchto okolností je třeba dále uvést, pokud jde jak o clo dotčené ve věcech C-419/20 a C-427/20, tak o peněžitou sankci, o kterou se jedná ve věci C-415/20, že jak vyplývá z ustálené judikatury Soudního dvora, při neexistenci unijní právní úpravy přísluší každému členskému státu, aby ve vnitrostátním právním řádu stanovil podrobná pravidla pro výplatu úroků v případě vrácení peněžních částek vybraných v rozporu s unijním právem. Tato podrobná pravidla však musí respektovat zásady rovnocennosti a efektivity, což je požadavek, jehož dodržování zejména vyžaduje, aby nebyla upravena tak, aby nadměrně ztěžovala nebo v praxi znemožňovala uplatnění nároku na výplatu úroků zaručeného unijním právem (viz rozsudky ze dne 19. července 2012, Littlewoods Retail a další, C-591/10, EU:C:2012:478, body 27 a 28, a ze dne 6. října 2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, body 26 a 27). Obdobné požadavky platí i v případě prodlení s takovou peněžní částkou dlužnou na základě unijního práva, jako je částka odpovídající vývozním náhradám dotčeným ve věci C-415/20.
- 75 Taková podrobná pravidla pro výplatu úroků konkrétně nesmějí vést k tomu, že by byl dotýčný adresát veřejné správy zbaven přiměřené náhrady za ztrátu, která mu byla způsobena, což zejména znamená, že úroky, které jsou mu vyplaceny, musí pokrývat celé období ode dne, kdy zaplatil dotčenou peněžní částku nebo mu měla být vyplacena, do dne, kdy mu byla částka vrácena nebo vyplacena (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 18. dubna 2013, Irimie, C-565/11, EU:C:2013:250, body 26 až 28, a ze dne 23. dubna 2020, Sole-Mizo a Dalmandi Mezógazdasági, C-13/18 a C-126/18, EU:C:2020:292, body 43, 49 a 51).

- 76 Z toho vyplývá, že unijní právo brání právnímu ustanovení, které tento požadavek nesplňuje, a v důsledku toho neumožňuje účinné uplatnění nároku na vrácení částek a vyplacení úroků zaručeného unijním právem (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 18. dubna 2013, *Irimie*, C-565/11, EU:C:2013:250, bod 29, a ze dne 15. dubna 2014, *Nicula*, C-331/13, EU:C:2014:2285, body 38 a 39).
- 77 Unijní právo tedy brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, podle které může být výplata úroků z takových peněžních částek, jako jsou částky dotčené ve věci v původním řízení, tedy částky, jejichž úhrada byla uložena nebo odmítnuta adresátovi veřejné správy v rozporu s unijním právem, provedena pouze za období od data podání žaloby k soudu směřující k vrácení nebo poskytnutí těchto peněžních částek do dne vydání rozhodnutí příslušným soudem, a nikoliv za předchozí období. Dotyčný adresát veřejné správy totiž musí mít možnost tyto úroky požadovat a získat rovněž za období ode dne, kdy byla dotčená peněžní částka uhrazena dotyčnému členskému státu nebo mu měla být tímto členským státem vyplacena, do dne podání takové žaloby.
- 78 Konečně s ohledem na otázky předkládajícího soudu týkající se toho, zda je přípustné, aby vnitrostátní zákonodárce stanovil, že na výplatu úroků mohou mít v každém případě nárok pouze adresáti veřejné správy, kteří podali žalobu k soudu na vrácení peněžních částek, jejichž úhrada jim byla uložena v rozporu s unijním právem, nebo poskytnutí peněžních částek, jejichž výplata jim byla odmítnuta v rozporu s unijním právem, s vyloučením adresátů veřejné správy, kteří pouze podali odvolání v rámci autoremedury nebo předběžnou správní stížnost u příslušného vnitrostátního orgánu, která byla výslovným nebo konkludentním rozhodnutím tohoto orgánu zamítnuta, je třeba upřesnit, že účinné uplatnění nároků zaručených unijním právem v zásadě nevyžaduje, aby vnitrostátní orgány z úřední povinnosti přistoupily k vrácení nebo vyplacení těchto částek a k vyplacení těchto úroků, pokud adresát veřejné správy nepodá žádný podnět k soudu, kterým se domáhá dodržení těchto nároků.
- 79 Jak bylo vysvětleno v bodě 74 tohoto rozsudku, prostor pro uvážení, který mají členské státy v případě neexistence unijní právní úpravy, pokud jde o upřesnění podrobných pravidel pro výplatu úroků z peněžních částek, které jim byly neoprávněně uhrazeny nebo které neoprávněně zadržely, musí být využíván v souladu se zásadou efektivitativy a jako takový nesmí zejména vést k nadměrnému ztížení nebo praktickému znemožnění uplatnění nároků, která jednotlivcům přiznává unijní právní řád.
- 80 Tato otázka musí být sama o sobě analyzována v souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora, přičemž je třeba v každém případě, v němž vyvstane, zohlednit místo dotčeného vnitrostátního ustanovení nebo dotčených vnitrostátních ustanovení v řízení jako celku, způsob vedení tohoto řízení a zvláštnosti těchto ustanovení, před různými vnitrostátními soudy (rozsudek ze dne 6. října 2015, *Târșia*, C-69/14, EU:C:2015:662, bod 36 a citovaná judikatura). V tomto ohledu je třeba zohlednit základní zásady vnitrostátního právního systému, jako například zásadu ochrany práva na obhajobu, zásadu právní jistoty a řádný průběh řízení (rozsudky ze dne 14. prosince 1995, *Peterbroeck*, C-312/93, EU:C:1995:437, bod 14, a ze dne 6. října 2021, *Consorzio Italian Management a Catania Multiservizi*, C-561/19, EU:C:2021:799, bod 63). Kromě toho je třeba, jak vyplývá z bodu 75 tohoto rozsudku, určit, zda pravidla vnitrostátního práva týkající se zájmů dotčených v daném případě vedou k tomu, že dotyčný adresát veřejné správy bude zbaven přiměřené náhrady za ztrátu, která mu byla způsobena.

- 81 Právě ve světle těchto úvah přísluší předkládajícímu soudu, aby ověřil, zda vnitrostátní právní úprava dotčená ve věci v původním řízení neztěžuje nadměrně uplatnění nároků adresátů veřejné správy, kteří sice nepodali žalobu k soudu, aby dosáhli vyplacení peněžní částky, která jim byla odepřena, nebo vrácení peněžní částky, kterou zaplatili, nicméně podali odvolání v rámci autoremedury nebo správní stížnost za tímto účelem. V rámci této analýzy je na předkládajícímu soudu, aby zejména zohlednil a případně zvažil zájmy, které se vážou k ochraně práva na obhajobu, zásadě právní jistoty, řádnému průběhu řízení, jakož i dodržování unijního práva a nároků, která z něj adresáti veřejné správy vyvozuji.
- 82 Pokud jde o okolnosti věci C-415/20, je však třeba obecně a podobně jako generální advokátka v bodě 124 svého stanoviska upřesnit, že předkládací rozhodnutí a písemná vyjádření předložená Soudnímu dvoru neobsahují žádné vysvětlení, které by mohlo odůvodnit, že po takovém vyvážení zájmů může být dotčenému adresátovi veřejné správy odepřen nárok na vyplacení úroků pouze z toho důvodu, že nepodal žalobu k soudu, aby dosáhl vyplacení částky, která mu byla v rozporu s unijním právem odepřena, nebo vrácení částky, která mu byla v rozporu s unijním právem uložena jako peněžitá sankce.
- 83 Pokud jde konkrétně o zásadu právní jistoty, je třeba zohlednit okolnost, že v takové situaci, jako je situace dotčená v této věci C-415/20, může příslušný vnitrostátní orgán, aniž jsou dotčena práva třetích osob, přijmout rozhodnutí, kterým přizná peněžní částku, jejíž poskytnutí bylo původně odepřeno, nebo vrátí částku, jejíž uhrazení bylo původně uloženo, takovým způsobem, aby vyplacení úroků nebylo v rozporu s konečným správním rozhodnutím, jak to podle všeho učinil příslušný orgán v projednávané věci, když změnil původní rozhodnutí, kterými adresátovi veřejné správy odmítl poskytnout požadované vývozní náhrady a poté mu uložil peněžitou sankci.
- 84 Z bodů 70 až 83 tohoto rozsudku vyplývá, že zásady unijního práva týkající se nároků adresátů veřejné správy na vrácení peněžních částek, jejichž uhrazení jim bylo uloženo členským státem v rozporu s unijním právem, a na úroky z těchto peněžních částek, musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že v případě, že platba vývozních náhrad, peněžní sankce, antidumpingového cla nebo dovozního cla byla odmítnuta nebo uložena v rozporu s unijním právem, mohou být úroky vyplaceny pouze za období ode dne, kdy byla podána žaloba k soudu s cílem získat vyplacení peněžní částky, která jim byla odmítnuta, nebo vrácení peněžní částky, kterou zaplatili, do dne rozhodnutí příslušného soudu, a nikoliv za předchozí období. Naproti tomu tyto zásady nebrání samy o sobě tomu, aby taková právní úprava stanovila, že k uvedenému vyplacení dojde pouze v případě, že takový opravný prostředek byl podán, pokud taková úprava nevede k tomu, že nadměrně ztěžuje uplatnění nároků, které pro adresáty veřejné správy vyplývají z unijního práva.
- 85 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položené otázky odpovědět tak, že zásady unijního práva týkající se nároků adresátů veřejné správy na vrácení peněžních částek, jejichž zaplacení jim bylo uloženo členským státem v rozporu s unijním právem, a na úroky z těchto peněžních částek musí být vykládány v tom smyslu:
- zaprvé, že se použijí v případě, že dotčené peněžní částky odpovídají jednak vývozním náhradám, které byly poskytnuty adresátovi veřejné správy s prodlením poté, co mu byly v rozporu s unijním právem odepřeny, a jednak peněžité sankci, která byla uložena tomuto adresátovi veřejné správy z důvodu tohoto rozporu;
 - zadruhé, že se použijí v případě, že z rozhodnutí Soudního dvora nebo z rozhodnutí vnitrostátního soudu vyplývá, že platba vývozních náhrad, peněžité sankce, antidumpingového

cla nebo dovozního cla byla vnitrostátním orgánem odepřena nebo uložena buď na základě nesprávného výkladu unijního práva, nebo na základě nesprávného použití tohoto práva, a

- zatřetí, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že pokud byla platba vývozních náhrad, peněžité sankce, antidumpingového cla nebo dovozního cla odepřena nebo uložena v rozporu s unijním právem, může k výplatě úroků dojít pouze za období od data podání žaloby k soudu směřující k získání platby nebo vrácení dotčené peněžní částky do dne rozhodnutí příslušného soudu, a nikoliv za předchozí období. Naproti tomu tyto zásady nebrání samy o sobě tomu, aby taková právní úprava stanovila, že k uvedenému vyplacení dojde pouze v případě, že takový opravný prostředek byl podán, pokud taková úprava nevede k tomu, že nadměrně ztěžuje uplatnění nároků, které pro adresáty veřejné správy vyplývají z unijního práva.

K nákladům řízení

- 86 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

Zásady unijního práva týkající se nároků adresátů veřejné správy na vrácení peněžních částek, jejichž zaplacení jim bylo uloženo členským státem v rozporu s unijním právem, a na úroky z těchto peněžních částek musí být vykládány v tom smyslu:

- **zprvé, že se použijí v případě, že dotčené peněžní částky odpovídají jednak vývozním náhradám, které byly poskytnuty adresátovi veřejné správy s prodlením poté, co mu byly v rozporu s unijním právem odepřeny, a jednak peněžité sankci, která byla uložena tomuto adresátovi veřejné správy z důvodu tohoto rozporu;**
- **zadruhé, že se použijí v případě, že z rozhodnutí Soudního dvora nebo z rozhodnutí vnitrostátního soudu vyplývá, že platba vývozních náhrad, peněžité sankce, antidumpingového cla nebo dovozního cla byla vnitrostátním orgánem odepřena nebo uložena buď na základě nesprávného výkladu unijního práva, nebo na základě nesprávného použití tohoto práva, a**
- **zatřetí, že brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že pokud byla platba vývozních náhrad, peněžité sankce, antidumpingového cla nebo dovozního cla odepřena nebo uložena v rozporu s unijním právem, může k výplatě úroků dojít pouze za období od data podání žaloby k soudu směřující k získání platby nebo vrácení dotčené peněžní částky do dne rozhodnutí příslušného soudu, a nikoliv za předchozí období. Naproti tomu tyto zásady nebrání samy o sobě tomu, aby taková právní úprava stanovila, že k uvedenému vyplacení dojde pouze v případě, že takový opravný prostředek byl podán, pokud taková úprava nevede k tomu, že nadměrně ztěžuje uplatnění nároků, které pro adresáty veřejné správy vyplývají z unijního práva.**

Podpisy.